

Motion till riksdagen 2012/13:A251

av **Eva Bengtson Skogsberg och Betty Malmberg**
(M)

Minskad inlåsningsseffekt genom översyn av turordningsreglerna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av turordningsreglerna.

Motivering

Ungdomsarbetslösheten är ett av vår tids största problem. Vi har därför ett grundläggande ansvar att ta tillvara alla de verktyg som finns tillgängliga i syfte att underlätta ungdomars inträde på arbetsmarknaden. Nästa generation är direkt beroende av vår insikt att uppfatta och reagera på de systemfel som finns på arbetsmarknaden. Tyvärr finns det mekanismer inom dagens regelverk som motverkar ambitionen att bryta ned ungdomsarbetslösheten. Forskning (bl.a. av Per Skedinger) visar tydligt att dagens turordningsregler, en konsekvens av tidigare regleringsiver, ger tydligt negativa effekter i arbetet med att trycka tillbaka ungdomsarbetslösheten.

I motion 2011/12:A261 har tidigare förslag lämnats om en översyn av turordningsreglerna, som behandlades i utskottsbetänkande 2011/12:AU10. Utskottet yrkade där avslag på motion A261 med hänvisning till att ”frågan om turordningen i hög grad är de avtalslutande parternas ansvar”. Då regelverket fortfarande har en inlåsningsseffekt läggs i denna motion åter en likalydande motivering fram med förhoppning om att en översyn öppnar för mer rörlighet på arbetsmarknaden.

Enligt en rapport från Företagarna anser närmare 70 procent av de unga att den egna gruppen missgynnas av regelsystemet. Det faktum att äldre anställda inte vågar byta jobb i rädsla över att hamna sist i kön, samt det faktum att förhandlingar mellan arbetsgivare och fack kan resultera i att turordningsreglerna upphävs, leder även till en falsk trygghet. Den anställde ges ett intryck

Fel! Okänt namn på

att ha en trygg plats inom ramen för gällande ordning, vilket i sin tur gör att personen i fråga väljer bort andra arbetstillfällen. Därmed skapas inte den flexibilitet som krävs för att optimera möjligheterna för nya förmågor att ta sig in. När sedan platsen förhandlas bort, står samma arbetstagare dessutom kvar med missade arbetsmöjligheter. Det skapar en oförutsägbarhet som inte är sund för någon, varken för arbetsgivare eller för arbetstagare.

Förutom dessa konkreta exempel finns det andra skäl att ifrågasätta turordningsreglernas omfång. Reglerna tar inte sin utgångspunkt i vad som är bäst för företaget, utan sätter andra värden före. Exempelvis går anställningstid före kompetens. I grund och botten handlar detta om synen på äganderätten. Skall ägare av ett företag själv ges ett större mått av makt att göra bedömningen av vad som är bäst för just företaget ifråga, eller skall politiskt utformade regelsystem inskränka på denna rättighet? Det är olyckligt om företagare som går igenom en tuff tid inte skall ha verktyg nog att göra en kompetensrelaterad utvärdering av vad som optimerar företagets möjligheter till överlevnad.

Det är även viktigt att understryka vikten av att regelverken uppdateras i enlighet med de förändringar som sker på arbetsmarknaden.

En grundförutsättning för en välmående näringssektor är att de strukturer som omgärdar aktörerna är tidsenliga. Motsatsen innebär att olika arbetssätt och kulturer möts av regler som är konstruerade på basis av tidigare normer. När dessa normer förändras, får detta följderna för synen på regelverken. De uppfattas som föråldrade, trångsynta och luckras därmed upp sett ur ett legitimitetsperspektiv.

Skall regelverken behålla sin styrka och funktion i framtiden krävs det en långsiktighet och en hög grad av förståelse för de regelverk som berörs.

Vi finner det därför angeläget att turordningsreglerna snarast ses över.

Stockholm den 30 september 2012

Eva Bengtson Skogsberg (M)

Betty Malmberg (M)